

Protestantse gemeente te Amsterdam Zuidoost
KERKBLAD PGZO

november 2024

**DS. WIELIE
IS BEVESTIGD**

Redactioneel

Op de voorkant zien we de inzegening van ds. Wielie Elhorst door ds. Justine Aalders, onze kerkelijk werker Martine van Garderen en zijn oud-collega uit de Oranjekerk. Een bijzonder detail is dat Justine de stola van ds. Arjan van Lagen droeg die zij voor de gelegenheid had geleend van ds. Jan van der Meulen.

Het komend januarinumnummer wordt op 7 januari van de drukker ontvangen en is pas een week later bij de meeste abonnees. Aankondigingen van activiteiten tot 18 januari dienen daarom voor het **decembernummer** te worden ingeleverd.

Namens de gehele redactie,

*Rosemarije Venema
&
Frank Odinet*

ACTUEEL DEZE MAAND

De aarde als leermeester

Op 13 oktober vierden we met ds Wielie de oogstdienst, waarin deze teksten gebruikt werden.

4

Sportdag voor kids

Op 15 november organiseert Sam een sportdag voor kinderen.

6

Groene stappen

De werkgroep Groene Kerk moedigt ons aan om groene stappen te zetten.

7

- 3 Foto | 4 Aarde als leermeester | 5 Overdenking |
6 Pastoraat, Sportdag | 7 Groene stappen |
8 Religieuze beleving, Punten sparen | 9 Elke dag een lied |
10 De Kring, Eetgroep | 11 Kunstmarkt | 12 Kern |
13 Meditatie | 14 Uit de kerkenraad | 15 Inspiratie |
16 Herdenking | 17 Kerktuin, advertentie |
18 Collectes, leesrooster | 19 Gebed, Film |
20 Kerkbalans | 21 Kerkdiensten, fiets |
22 Agenda, Activiteit | 23 Gegevens | 24 Kinderpagina |

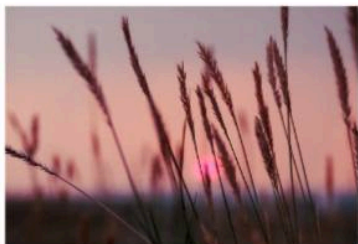
De Protestantse Gemeente te Amsterdam Zuidoost is lid van de PKN. Het motto van de gemeente is: Vieren, Omzien, Verbinden.

In de protestantse kerk in Valréas, Frankrijk, een kleine warme gemeente, is de liturgische tafel een werkbank, super mooi. Een herinnering aan de familie van Jezus met Josef de timmerman en ook een ode aan de handenarbeid. (Gespot door Méréa en Jaap)

De aarde als leermeester

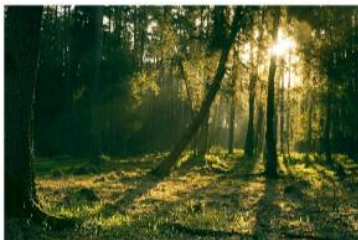

De aarde leert mij stilte als ik de grassen zie
die stil gevuld zijn met licht.
De aarde leert mij lijden
zoals oude stenen lijden om wat ze weten.
De aarde leert mij nederigheid
met de bloesems die nederig beginnen.
De aarde leert mij zorg
zoals de moeder die voor haar jongen zorgt.
De aarde leert mij moed
in de vorm van de boom die alleen staat.
De aarde leert mij beperking
als ik de mier zie die over de grond kruipt.
De aarde leert mij vrijheid
zoals de adelaar die hoog aan de hemel zweeft.
De aarde leert mij loslaten
wanneer de bladeren vallen in de herfst.
De aarde leert mij hernieuwd leven
in het zaad dat in de lente weer opkomt.
De aarde leert mij mijzelf vergeten
zoals gesmolten sneeuw zijn bestaan vergeet.
De aarde leert mij vriendelijkheid
en mildheid herinneren
zoals droge velden in de regen huilen.

(Indiaans, uit Noord Amerika)

Kijk om je heen: wat kan de wereld mooi zijn.
Kijk eens naar alles met verwondering.
Kijk om je heen, er is zoveel dat blij maakt,
waardoor ons hart van pure blijdschap zingt.
Kijk naar wat bloeit, kijk eens naar al de vruchten.
Kijk naar de regen en zie de zonneschijn.
Kijk naar de zee, zie de rivieren stromen.
En zie hoe fraai de wijde velden zijn.
Kijk naar de sneeuw en zie hoe alles groen wordt,
of hoe een rijke oogst wordt ingehaald.
Ieder seizoen geeft ons zijn eigen kleuren,
want onze tijden zijn door God bepaald.
Heel dit geschenk laat ons van harte leven,
spreekt ons van God en zegt zijn liefde uit.
Wie laten wij in al die schatten delen?
Hij strekt in ons zijn handen naar hen uit.

Dank aan u, die alles hebt geschapen.
Geef een hart dat ziet en steeds bedenkt:
alles wat wij delen is een zegen,
één groot godsgeschenk.

(uit: 'Liefste lied van overzee' 2, Lied 31)

Overdenking

Martine van Garderen

e tijd waarin we ons bevinden is die tussen Allerzielen en de Eeuwigheidszondag.

Een periode die in het teken staat van het herdenken van onze doden.

Iedere gemeenschap kiest vanuit de eigen traditie hiervoor een moment.

Op steeds meer plekken in de samenleving wordt hier ruimte aan gegeven.

We denken aan degenen die in het afgelopen jaar zijn overleden en daarmee automatisch aan iedere dierbare die we ooit verloren zijn.

Het noemen van de naam terwijl we een kaars aansteken is een vertrouwd ritueel geworden.

We kunnen en mogen dit samen doen, elk jaar weer, in rust en vrede.

Wie zal hun namen noemen?

Ik denk aan al die doden die in het afgelopen jaar gevallen zijn in de gruwelijke oorlogen die gaande zijn.

Duizenden burgerdoden, volwassenen en heel veel kinderen.

Wie zal hun namen noemen?

Het bericht dat er een diepgravend onderzoek wordt uitgevoerd door de onafhankelijke organisatie Airwars, waarbij inmiddels ruim 7000 burgerdoden zijn geïdentificeerd, trof mij.

Hoe waardevol is het dat deze slachtoffers een naam en een gezicht krijgen.

De realiteit en het intense verdriet veranderen er niet door.

Maar de boodschap die hieruit klinkt is dat voor ieder mens een plek bedacht is op deze aarde.

Bedoeld als een plaats om te spelen, te groeien, te ontwikkelen, samen te leven en gekend te worden.

Niet bedoeld om door geweld en naamloos ten onder te gaan.

Troostrijk ritueel

Herdenken is het noemen van een naam, het ontsteken van een kaars.

Een troostrijk ritueel dat een universele betekenis heeft.

Waar ook in de wereld mensen samen komen, het licht van de vlam verbindt en troost.

Wij geloven dat in deze donkere periode dit licht van God komt.

God die ons tegemoetkomt, midden in ons verdriet en in onze verwarring.

Niet met groot vertoon, maar zoekend en tastend.

Huub Oosterhuis zegt het zo:

Uit uw hemel zonder grenzen
Komt Gij tastend aan het licht,
Met een naam en een gezicht
Even weerloos als wij mensen.

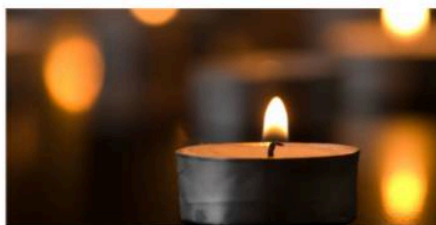
In Gods hand

God komt naar de aarde toe als een kwetsbaar mens, als medemens.

Zo verbindt Hij zijn naam aan die van ons, voor eeuwig en altijd.

Onze namen, alle namen, staan geschreven in de holte van Gods hand.

Zijn licht en liefde dragen ons, door het donker heen, de nieuwe morgen tegemoet.

Noem onze namen

Van het pastoraat

Martine van Garderen

Het pastorale team komt 2 à 3 keer per jaar bij elkaar. Hierbij een korte terugblik op de bijeenkomsten die dit jaar op 9 april in DNS en op 8 oktober in De Drie Stromen plaatsvonden.

Je komt naar het pastoraal overleg als je betrokken bent bij het pastoraat of als je dat zo ervaart.

Pastoraat is immer van ons allemaal.

We bezoeken eens iemand uit de wijk of we bellen een keer aan bij iemand waar we al jaren een kerkblad bezorgen. Gewoon, voor een praatje. Zo hebben we allemaal min of meer onze pastorale ogen en oren open.

Enkelen van ons zijn altijd contactpersoon in de wijk geweest of zijn dat nog.

In een paar wijken worden er wijkbijeenkomsten gehouden.

Als we bij elkaar zijn vertellen we eerst aan elkaar hoe het met ons zelf gaat.

Dat is fijn en verhoogt de verbondenheid en betrokkenheid.

Daarna stellen we een thema aan de orde.

In april was dat:

'Wat betekent Pasen voor jou? Maak dit evtueel duidelijk aan de hand van een tekst of lied.'

Op 8 oktober was het thema: 'Ben ik mijn broeders hoeder?'

We gingen bij deze uitdrukking eerst kort in op de context vanuit de Bijbel. Daarna keken we naar tien andere uitdrukkingen en spreekwoorden die hun oorsprong vinden in de Bijbel.

Pastorale zaken delen

Vervolens is er ruimte om pastorale zaken met elkaar te delen vanuit de wijken.

Het doel hiervan is dat we oog houden voor de mensen die iets is overkomen, graag eens een gesprek hebben, wat gezelschap, zorg of praktische hulp. Zo maken we elkaar attent op waar de behoefte ligt en kunnen taken verdeeld worden.

Verder komen zaken als 'de bloemen uit de kerk', verjaardagskaarten, kerstattenties, welkomstpakketten en de gedachtenisdienst aan de orde.

Het is fijn als iedereen meedenkt over en meedoet aan het pastoraat. Een gesprek bij de koffie na de dienst is immers ook pastoraat. Kunnen wij op een bepaalde plek iets betekenen, laat het ons weten.

Organisatie pastoraat

Wat betreft 'de organisatie' van het pastoraat sinds de komst van ds. Wielie Elhorst:

Rita Conijnenberg (pastorale ouderling) en Martine van Garderen (kerkelijk werker met aandachtsgebied pastoraat) blijven het pastoraat coördineren.

Vanzelfsprekend geeft ds. Wielie Elhorst ook volop vorm aan het pastoraat. In de eerste plaats door in de kerkdiensten voor te gaan en daar rondom aanwezig te zijn. Met name het komende jaar zal zijn aandacht ook uitgaan naar de actieve vrijwilligers binnen de kerk. (NB. Onze gegevens staan op de voorlaatste pagina van dit kerkblad.)

Sportdag voor kinderen

Sam Sheeta

Op vrijdag 15 november 2024 wordt een sportdag voor kinderen georganiseerd op het kerkplein van De Drie Stromen. Deze naschoolse sportdag begint om 14.00 uur en gaat door tot 18.00 uur.

Voor eten, drinken en muziek wordt gezorgd, naast prijzen voor de deelnemers en voor hen die hebben bijgedragen aan de voorbereiding van het evenement.

15 november

Groene stappen voor 2025

Werkgroep Groene Kerk

De werkgroep groene kerk van de PGZO is aan het inventariseren bij de gemeente welke groene stap er gezet kan gaan worden in 2025.

Bij de oogstdienst van 13 oktober zijn er tijdens de dienst briefjes uitgedeeld met mogelijkheden voor een groene stap in 2025.

Vanuit Groene Kerken kan subsidie worden verstrekt aan groene plannen, die bij onvoldoende geld uit de gemeente, dan toch gerealiseerd kunnen worden.

Voor het vergroenen van de kerkgebouwen, dus bijvoorbeeld betere isolatie van het dak of dubbel of triplex glas, zijn aparte geldpotjes beschikbaar.

Voor het vergroenen van kerken, met bijvoorbeeld meer groen rond de kerk in de vorm van groenstroken met planten of bloemen in plaats van tegels of parkeerplaatsen, is weer een apart potje beschikbaar.

Zowel het kerkgebouw verduurzamen met isolatie, belangrijk om minder energie te verbruiken voor het verwarmen van het kerkgebouw in de winter, als groen rond de kerk om water op te vangen bij grote hoosbuien.

Kleine stappen

De Groene Kerken adviseert om kleine stappen te nemen bij vergroenen, omdat kleine stappen al grote impact kunnen hebben op een organisatie. En omdat DDS en DNS met meerdere kerken in het kerkgebouw zitten, heb je te maken met meerdere organisaties.

Wegwerpplastic

Wanneer er wordt afgesproken om geen wegwerpplastic meer te gebruiken, moet dat naar alle kerkgroepen en naar huurders van de kerk worden gecommuniceerd.

In theorie is alles makkelijk, in de praktijk is dat lastiger. Daarom het advies om kleine stappen te zetten en dit dan in goede samenwerking met alle partijen uit te voeren.

Aanvraag subsidie

Een keuzemogelijkheid voor aanvraag van subsidie Groene Kerken is:

- Vergroenen van de parkeerplaats van De Nieuwe Stad.
- Een regenton voor de kerktuin van De Drie Stromen.
- Een ecologische scan van de tuin
- Milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen voor beide kerkgebouwen.
- Aanschaf van biologische fairtrade thee en koffie met duurzame zaken.
- Zelf een duurzame Paaskaars maken.
- Spreker(s) uitnodigen over ecologie, economie en relatie christelijk geloof.
- Andere ideeën ...

De eerste inventarisatie van ideeën is gedaan tijdens de oogstdienst. Voor 31 december kunnen de plannen naar De Groene Kerken worden opgestuurd voor aanvraag van subsidie.

De meeste stemmen gingen afgelopen 13 oktober naar milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen.

Op de tweede plek een regenton voor de tuin van De Drie Stromen en op de derde plek de aanschaf van biologische fairtrade koffie, thee, suiker, melk en lekkers.

Tot 31 oktober kunnen er nog ideeën aangedragen worden, daarna gaat de werkgroep Groene Kerken PGZO inventariseren welke groene stappen de kerk zelf kan financieren en waarvoor een subsidie aangevraagd kan worden en daar dan een plan voor schrijven.

Theorie is makkelijk, de praktijk is lastiger

Groep Religieuze Beleving

Nel Klaver

Tientallen jaren geleden ontstond de groep Religieuze Beleving onder leiding van Annie Vis. Het uitgangspunt was om andere uitdrukkingsmogelijkheden te bieden om ons geloof te beleven, zoals muziek, kunst, gedichten en eigen herinneringen. Het waren altijd inspirerende bijeenkomsten. Na het overlijden van Annie stopte de groep, totdat in 2022 een groepje oude deelnemers besloot om de draad weer op te pakken. In mei 2022 kwam een groep van zes mensen bij elkaar, weliswaar in een wat andere opzet. We spraken af om de bijeenkomsten nu meer samen vorm te geven. Dat betekende onder meer, dat we om beurten het onderwerp verzorgen. Verder is iedereen vrij om naar aanleiding van het onderwerp iets bij te dragen in de vorm van muziek, een gedicht, een afbeelding of een herinnering. Inmiddels zijn we twee jaar bezig en hebben we heel wat inspirerende bijeenkomsten gehad rond verschillende thema's, onder andere: troost, labyrint, muziek, lente, dieren, rituelen.

Bij zo'n bijeenkomst zitten we in een kring rond een lage tafel met een kaars en andere symbolen die bijdragen aan het bijeenzijn. We beginnen altijd met een stil meditatief moment om even alles los te laten wat ons bezighoudt en om helemaal aan te komen bij het samenzijn. Daarna wordt de kaars aangestoken als symbool voor het licht in ons midden. Het onderwerp wordt geïntroduceerd en daarna verloopt alles zoals het komt, spontaan en ongedwongen en zo kan iedereen deelnemen aan wat er gebeurt. We zijn nog altijd met de zes trouwe deelnemers en voelen ons bevoorrecht aan deze kleine maar fijne groep te kunnen deelnemen. Wellicht zijn er mensen die na het lezen van dit stukje denken daar wil ik ook wel bij horen. Wees welkom! De groep Religieuze Beleving komt ongeveer eenmaal per 6 of 7 weken bijeen op donderdagmorgen in De Nieuwe Stad van 10.30 tot 12 uur. De eerstvolgende bijeenkomst is op donderdag 7 november. Welkom vanaf 10.15 uur in De Nieuwe Stad.

Meer informatie bij Nel Klaver, tel. 020 6951608 klavernel@planet.nl

Douwe Egberts punten spaaractie

Rosemarije en Hanna

U kent ze vast wel, de punten op de pakken thee en koffie van Douwe Egberts. Misschien spaart u ze zelf ook al jaren, wachtend op voldoende punten voor een mooi geschenk.

Naast kopjes, schoteltjes en koffiezetapparaten geeft DE ook de mogelijkheid voor anders schenken! De punten kunnen gedoneerd worden aan een aantal goede doelen. Eén van die doelen is de Voedselbank, zij kunnen voor de punten pakken koffie krijgen. Wij willen daarom een actie beginnen om de komende tijd punten in te zamelen voor de Voedselbank Amsterdam. In januari brengen we dan de punten naar hen toe, zodat de koffie lokaal uitgedeeld kan worden. U kunt de punten elke kerkdienst afgeven aan Rosemarije of Hanna. Sorteren en tellen hoeft niet.

Elke dag een lied

Rosemarije Venema

In 2013 kwam het nieuwe liedboek uit, een boek gevuld met meer dan duizend liederen. Alhoewel we best geregeld een nieuw lied zingen in de viering, blijven er nog honderden onbekend.

Dit huis vol mensen, weet Jij wie het zijn?

Dit lied is een korte canon, het staat tussen overbekende aanvangsliederen, zoals *Zomaar een dak* en *De vreugde voert ons naar dit huis*. Met de cantorij van De Drie Stromen hebben we dit lied wel eens gezongen in de viering.

In Psalm 139 klinkt een zekerheid:

Heer, U kent mij, u doorgrondt mij.

In dit lied is het een vraag: *ken Jij ons bij name?*

Ik vind beide vormen mooi, sommige dagen geloof ik zonder twijfel, maar er zijn ook dagen dat ik me afvraag, is het zo, God?

Het lied eindigt niet met een vraag maar met een vaststelling: *als het zo is dat God ons heeft geteld, als het zo is dat God ons allemaal bij name kent, dán is God wel de enige.*

Ik heb als sopraan altijd moeite met het zingen van de laatste regel die voor mij veel te laag is, misschien is dat wel omdat die laatste regel niet te hard moet klinken?

Dan ben Je de enige.

Lied: 278
Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Antoine Oomen

De Kring

Hilda Karsijns

Volgens Anselm Grün ("Gelukkig ouder worden") komt na het aanvaarden de kunst van het loslaten. Om te groeien en nieuw te worden moeten we voortdurend loslaten.

Dit geldt al van jongs af aan.

Loslaten is een pijnlijk proces. Maar wie het aangaat en doorleeft, kan er innerlijk vrede mee krijgen en een diepe rust over zich krijgen.

Er komt een nieuwe lichtheid en losheid. Als een blad dat door de wind huiswaarts wordt gedragen.

Loslaten geldt voor veel aspecten:

loslaten van bezit; gezondheid; van de relaties; van de seksualiteit; van macht; van het ego.

Met veel dank aan ds. Hugo Vlug. Het boek is van harte aan te bevelen.

Donderdag 14 november gaan we weer heerlijk knutselen met Wim Hilderink. Vanaf 9.30 uur is er koffie/thee. Iedereen is van harte welkom in De Nieuwe Stad.

Discussie bij de Eetgroep

Sieto Bolt

Op de dag dat ik dit schrijf, waren de porties op de borden groot, maar toch voor één iemand niet groot genoeg. Dat komt naar eigen zeggen door zijn 'harde werken' elke dag, maar deze uitspraak wordt aan tafel met steeds minder geloof ontvangen.

Eetgroep-deelnemers Paula en Tineke

Dezelfde persoon plaatste het gezelschap voor de splijtende vraag dat als je iemand bent die dubbel eet, je dan ook recht hebt op twee glazen wijn en een dubbel dessert. We kwamen er niet uit.

Andere gespreksonderwerpen vandaag: de beste wasmiddelen voor de bonte was, of biologische producten 't waard zijn en de algehele toestand in de wereld. Onder invloed van de rode wijn werden er voor de meest ingewikkelde wereldproblemen simpele, compacte oplossingen gevonden.

Eetgroep DNS: elke maandag om 18:00 uur. Iedereen is welkom, reserveren niet nodig. Ook vegetarisch (dan wel reserveren). Bijdrage € 4,- en een handje bij de afwas.

Contactpersonen: Hanna Fokkens (h.fokkens63@upcmail.nl) en Rob Spiekerman (rob@bylmer.demon.nl)

Recht op een dubbel dessert?

*Kerst - Kunst -
Crea-markt*

zaterdag

16 november '24

van 10.00 tot 16.00 uur

in de Drie Stromenkerk

Renswoudestraat 75

Gratis toegang voor bezoekers.

Catering aanwezig: van Tante Nel

*voor deelname en informatie
bel met Jan de Jonge : 06 14544328*

Met medewerking van de Wereldwinkel

Vieren

In Prediker lezen we dat er voor alles een tijd is, zo is het ook met onze vieringen. Er is een tijd van veel bijzondere diensten en er is een tijd van rust en regelmaat.

Bloemen uit de kerk (Omzien) *Thea Blijleven*

De bloemen van de dienst gingen naar:

verwijderd ivm privacy

Een hartelijke bloemengroet.

Het lief en leed (Verbinden)

Thea Blijleven

A

ltereerst de jarigen.

We feliciteren **verwijderd ivm privacy**

De mensen die nog geen 80 jaar zijn worden hier niet genoemd.

De zieken onder ons wensen we sterkte en een goed herstel.

Op vrijdag **verwijderd ivm privacy** overleden in de leeftijd van 96 jaar. **verwijderd ivm privacy** de laatste jaren in een verpleeghuis in Amstelveen. Hiervoor woonde ze jarenlang in Amsterdam Zuidoost en was ze een betrokken lid van onze gemeente.

Ongeluk zit in een klein hoekje.
Geluk zit in de rest.

Vu ons het morgenlicht verschijnt,
het duister van de nacht verdwijnt,
roept ons uw stem bij onze naam
om voor uw schepping in te staan.

Uit: Voor onderweg 101 schriftliederen

Tekst: Henk Jongerius en Jan Raas

Uit de kerkenraad

Scriba

Dat een nieuwe predikant veranderingen met zich meebrengt is niet verwonderlijk. Het is wel even wennen dat er nu ook een nieuw vergaderrooster ligt. Ook vanwege de beschikbaarheid van andere kerkenraadsleden wordt er vanaf september vergaderd op de tweede woensdag van de maand en vergadert het moderamen in de regel op de eerste maandag van de maand. Dat betekent ook dat het verslag van de kerkenraad vaak later in het kerkblad zal verschijnen. Voor dringende zaken zullen we de nieuwsbrief en afkondigingen gebruiken.

De kerkenraad heeft dus vergaderd op woensdag 11 september en woensdag 9 oktober.

September

Bij de terugblik op de diensten samen met de ELG wordt opgemerkt dat praktische zaken wat beter geregeld moeten worden.

De dienst samen met de andere kerken op 1 september was mooi. Er komt een draaiboek voor deze diensten.

De Trinity Presbyterian Church wil de banden met onze gemeente aanhalen en een delegatie zal de kerkdienst op zondag 3 november bijwonen.

Ook andere diensten die komen, vragen de aandacht van de kerkenraad:

Vredeszondag (15 september),

Intrede ds. Wielie Elhorst (22 september),

Israëlzondag (6 oktober),

Oogstdienst (13 oktober)

en de gedachtenisdienst (27 oktober).

Perki wil graag op een later tijdstip hun diensten houden. Samen met de PGZO en de beheerscommissie De Nieuwe Stad wordt gekeken naar de mogelijkheden.

Met ds. Wielie is een werkplan opgesteld. Voor het komende jaar liggen de prioriteiten op voorgaan in kerkdiensten, kennismaken / bezoeken van gemeenteleden en in het bijzonder de vrijwilligers binnen de gemeente en de contacten met andere kerken en organisaties. In de regel is hij op maandagmiddag in De Nieuwe Stad en op woensdagochtend in De Drie Stromen.

De kerkenraad stemt ermee in dat de kerkelijk werker en de predikant elkaars aantekeningen in het ledenregistratiesysteem kunnen inzien. Dat betreft uiteraard geen zaken die in vertrouwen zijn meegedeeld, maar vergroot de mogelijkheid om elkaar te kunnen vervangen.

De problemen met de beamer in De Drie Stromen liggen aan de laptop voor algemeen gebruik van DDS. De PGZO zal een eigen laptop aanschaffen voor de beamerpresentatie.

Oktober

Om praktische redenen wordt de doop van dhr. Tjalkens verzet naar zondag 3 november. De kerkenraad blikt terug naar een mooie en goed voorbereide vredesdienst. De intrededienst van ds. Wielie Elhorst was zowel plechtig als feestelijk. Met het dragen door ds. Justine Aalders van de stola van ds. Arjan van Lagen, bewaard door ds. Jan van der Meulen, werd het verleden met het heden verbonden.

In de dienst op 6 oktober is op een mooie manier onze verbondenheid met het Joodse volk tot uiting gebracht.

De kerkenraad kijkt ook vooruit naar de komende bijzondere diensten:

de Oogstdienst op 13 oktober en

de gedachtenisdienst op 27 oktober.

Met betrekking tot de gedachtenisdienst zal de kerkenraad alert zijn op het rooster, zodat deze dienst altijd zo veel mogelijk in de buurt komt van 2 november (Allerzielen). Op zaterdag 2 november is er 's avonds in De Nieuwe Stad gelegenheid om een kaarsje aan te steken voor iemand die overleden is. Martine van Garderen en Gerrit Riemer (van de ELG) bereiden deze avond voor.

In januari 2025 zal de kerkenraad een "heidedag" houden om uitgaande van het beleidsplan een jaarplan te maken. Voor deze dag zijn ook niet-kerkenraadsleden van harte welkom (zaterdag 18 januari is genoemd, maar is nog niet definitief).

De kerkenraad gaat graag akkoord met het verzoek van Lisa van de Berg voor een stage voor haar minor "Kerk in uitvoering". Zij zal zich in het kerkblad van december voorstellen.

Leo Fijen is bekend van zijn boeken en televisieprogramma's over kerken en kloosters. Plekken die hij zelf ook frequent bezoekt. De inspiratie die hij daar opdoet deelt hij hier graag met u.

*Je bent niet gek
als je de schepping
als troost ziet*

SCHEPPING

Het gebeurde me de afgelopen maanden meer dan eens dat ik een foto kreeg toegestuurd. Soms was dat van een witte reiger op Schiermonnikoog, dan weer van een bloeiende magnolia bij een graf en ten slotte van een vlinder in het weerkaatste licht van een kerk. En steeds was er een klein bericht bij met een aansporing of ik goed wilde kijken om te zien hoe de Schepper ons nabij is op moeilijke momenten. Laten we beginnen met de vlinder bij een herdenking. Hoe kon dat nou in de koude maand december: een vlinder en daarna nog een vlinder? Het verhaal kwam van een vader die twee kinderen had verloren. Hij durfde het niet hardop te zeggen, maar voelde het wel diep vanbinnen: zijn twee kinderen waren erbij en zeiden gedag in de gedaante van twee vlinders. Het is vooral belangrijk om deze gedachten hardop uit te spreken en zo betekenis te geven aan dat wat gebeurt: je bent niet gek als je de schepping als troost ziet. Benoem wat er gebeurt, geef betekenis aan de vlinder of de magnolia. Zoiets maakte ik nog heel recent mee. Een vrouw die mensen bijstaat na een ervaring van verlies vertelde over de betekenis van de bloeiende magnolia. Haar moeder was gestorven, ze was in diepe rouw en ze had het gevoel dat niets en niemand haar droeg. Tot ze bij het graf kwam waar moeder werd begraven en ze een bloeiende magnolia ontdekte. Die stelde haar gerust, want moeder was niet alleen, zij als dochter evenmin. De magnolia had ze als een teken van boven gezien, als een teken van troost dat we in het verdriet niet alleen worden gelaten. En ten slotte is er de witte reiger op Schiermonnikoog. Ooit was ik er in de koude maand januari en ontdekte ik op een grauwe maandag de witte reiger, zeldzaam en troostend. Het was alsof de Schepper me in die witte reiger gedag zei en me een hart onder de riem stak. En deze zomer kreeg ik een foto toegestuurd, weer met die witte reiger. Net na een uitvaart. Alsof die reiger me wilde zeggen: leef en koester iedere dag, juist in moeilijke dagen. ■

Herdenking

Persbericht

Op zondag 3 november vindt om 15.00 uur in de Mozes en Aäronkerk de jaarlijkse oecumenische herdenking plaats van vluchtelingen die afgelopen jaar omkwamen aan de Europese grenzen.

Vertegenwoordigers van verschillende kerken zijn daarbij aanwezig. Aan de buitengrenzen van Europa spelen zich dagelijks drama's af.

Mensen die op zoek zijn naar een beter en veiliger leven, verdrinken in zee of komen op andere manieren onderweg om.

Bij de herdenking nemen hun verhalen een belangrijke plaats in. Aan hen denken wij en hun namen worden genoemd, opdat zij niet vergeten worden.

Sprekers

Voorafgaand aan de herdenking zal schrijfster Rosita Steenbeek om 13.30 uur verhalend ingaan op de situatie van vluchtelingen in Europa.

Deelnemers aan de bijeenkomst kunnen aansluitend met haar in gesprek.

Het voorprogramma vindt plaats in het Huis van Sant'Egidio (Waterlooplein 205, naast de kerk).

Tijdens de herdenkingsdienst in de Mozes en Aäronkerk verzorgt Abdelkader Benali, schrijver, columnist en tv-presentator, de overweging.

De herdenking wordt afgesloten met een processie naar de Amstel, waar bloemen worden uitgestrooid om de overledenen te gedenken.

De herdenking wordt georganiseerd door de Raad van Kerken Amsterdam, het Jeannette Noëlhuis, de Protestantse Diaconie, Wereldhuis en de Gemeenschap van Sant'Egidio.

HERDENKING OMGEKOMEN VLUCHTELINGEN
AAN DE EUROPESE GRENZEN

Kerktuin (14)

Henk de Boer

Pampasgras

De Cortaderia selloana 'Pumila' is een laagblijvende Pampasgras met opvallende grote zilverwitte bloem pluimen.

Siergras met zeer langwerpig groen blad. Vormt een stevige wintergroene pol tot een meter hoogte. Bloeit van augustus tot november.

advertentie

IEDE HOORN
uitvaartzorg

06 - 2885 9796

dag & nacht bereikbaar
www.iede.nl

Mijn naam is Iede Hoorn, een Christelijke uitvaartverzorgster woonachtig en werkzaam in Amsterdam en opgegroeid met de Bijbel. Iedereen die een persoonlijke uitvaart wil kan bij mij terecht. Ik bied ondersteuning vooraf, tijdens en na de uitvaart.

Voor elk budget en ongeacht welke (uitvaart)verzekering u heeft.

Komende collecten

(D=diaconaal, B=beheer; L=landelijk, P=plaatselijk)

3-11 Kerk in Actie najaarszending	D/L
10-11 Kerk in Actie Werelddiaconaat	D/L
17-11 Eigen koren	B/P
24-11 Pastoraat november	B/L

Collecten september

1 september. Alle kerken
Uitgang (DNS open huis en Stap Verder) 497,71

8 september
Diaconie (steun aan opvanghuizen) 093,80
Eigen gemeente 112,00
Uitgang (Jong Protestants) 131,20

15 september. Vredeszondag met RK en Perki
Eigen gemeente 113,79

22 september
Diaconie (Ouderenwerk - kerstattenties) 143,29
Eigen gemeente 180,91
Uitgang (Kerk in Actie - Colombia) 241,47

29 september.
Diaconie (Kerk in Actie - noodhulp Soedan) 635,75
Eigen gemeente 1243,30
Uitgang (PKN - Missionair Werk) 241,90

Totaal 3635,12

Bijbel leesrooster

November
01 Spreuken 8:22-36
02 Spreuken 9
03 Spreuken 10:1-23
04 Spreuken 10:24-11:14
05 Spreuken 11:15-12:7
06 Spreuken 12:8-28
07 Spreuken 13
08 Spreuken 14:1-23
09 Spreuken 14:24-15:11
10 Spreuken 15:12-33
11 Spreuken 16:1-21
12 Spreuken 16:22-17:11
13 Spreuken 17:12-18:5
14 Spreuken 18:6-24
15 Spreuken 19:1-22
16 Psalm 69:1-19
17 Psalm 69:20-37
18 Spreuken 19:23-20:16
19 Spreuken 20:17-21:8
20 Spreuken 21:9-31
21 Spreuken 22:1-16
22 Spreuken 22:17-29
23 Spreuken 23:1-18
24 Spreuken 23:19-35
25 Spreuken 24:1-22
26 Spreuken 24:23-25:11
27 Spreuken 25:12-26:7
28 Spreuken 26:8-28
29 Psalm 70
30 Spreuken 27:1-20

Gebed van een toerist

(Uit het Frans)

Hier sta ik voor u, Heer. Waarom? Ik weet het niet zo goed. De kerk was geopend... Ik ging naar binnen... Ik keek om me heen... En toen dacht ik aan u. U God, die ik misschien vergeten ben, maar die diep in mij verblijft. Ik herinner me dat u mij naar uw gelijkenis hebt geschapen. En dit merkteken is altijd in mij aanwezig. Zelfs als ik er niet aan denk. Ja, misschien was u het die mij een discreet maar vriendelijk signaal gaf. Dus wat moet ik zeggen? Ach, misschien wel niets. Gewoon een paar ogenblikken met u doorbrengen, want ik heb de tijd, ik ben een toerist.

Jezus, uw Zoon heeft ruim dertig jaar van zijn leven bij ons doorgebracht. Ik kan dus wel even de tijd nemen. Ja, laat uw aanwezigheid, uw liefde, uw vreugde, uw trouw, uw vergevingsgezindheid in mij ontwakken.

En dan maak ik van de gelegenheid gebruik om u te vertellen over alles wat er diep in mijn hart is: mijn vreugde, mijn hoop, mijn zorgen, mijn onrust, mijn verdriet, mijn mislukkingen. Ja, ik vertrouw u alles toe wat ik ben, alles wat ik zou willen zijn.

Ik draag ook degenen van wie ik houd aan u op en degenen waarvan het me grote moeite kost hen lief te hebben, ik vertrouw u de wereld toe: haar grootsheid en haar ellende.

Zo ziet u, Heer, het voelt goed om even de tijd te nemen om elkaar te ontmoeten en te praten. Kortom, het is niet zo ingewikkeld om met u te praten. We komen tenslotte uit dezelfde familie: u bent mijn vader, ik ben uw kind. Ik geloof dat het dat is wat Jezus, uw eerstgeborene, uw geliefde, onze grote broer tegen ons zei. Ik zal proberen, zelfs als ik geen toerist meer ben, om weer met u te praten.

Heer, ik neem afscheid van u omdat een toerist niet lang op dezelfde plaats blijft, anders is hij geen toerist meer.

Maar Heer, u kunt mij vergezellen, met mij meegaan, u bent zo discreet dat niemand u zal zien, **maar ik zal weten dat u altijd bij mij bent.**

Film in De Nieuwe Stad

Jaap Koolstra

Film in De Nieuwe Stad vertoont **De Wilde Stad**

Die wilde stad, dat is Amsterdam! Nee, het gaat niet over stadsproblemen!

Het is een aanstekelijke film over de natuur in onze stad. Een geestig loflied. Met als gids een eigenwijze, nieuwsgierige poes die door straten, door parken en over daken wandelt en daar veelsoortige dieren tegenkomt. Soms dieren die wij mensen misschien niet zo makkelijk kunnen ontmoeten. En op plekjes waar wij nooit bij kunnen komen!

De zwerftochten worden ook van rustig en sympathiek commentaar voorzien, met bovendien een mooie rol voor de filmmuziek.

Wat een vrolijke, ontspannen film voor een donkere herfstavond!

Toen de film uitkwam, zo'n zes jaar geleden heb ik al genoten. Deze keer heb ik 'm opnieuw bekeken; zonder te verklappen maar: wéér raak.

Datum en tijd: **woensdag 27 november**, 20.00 – 21.30 uur (koffie/thee vanaf 19.30 uur)

Kosten: € 3,50 (inclusief consumptie na afloop).

FILM IN DE NIEUWE STAD, ALTIJD INTERESSANT!

Wintertijd, Kerkbalanstijd!

Corine Noordzij, Tineke Bruggers en Hans van Riet, namens de kerkrentmeesters

De dagen worden korter en kouder en de mensen rondom Kerkbalans ontwaken uit hun zomerslaap. In januari trekken weer veel vrijwilligers

langs de deuren om enveloppen af te geven en – zo mogelijk – een praatje te maken.

Maar wegens ouderdom en ziekte slinkt hun aantal.

Daarom zijn we op zoek naar nieuwe vrijwilligers.

Om alles goed te regelen, hebben we nog mensen nodig die in januari de envelop Kerkbalans bij mensen thuis willen afgeven.

Dit hoeft niet veel tijd te kosten en het afgeven is vaak een leuk contactmoment.

Vrijwilligers Kerkbalans 2025 gezocht!

Geef u vandaag nog op en werk mee aan de kerk van morgen!

Samen maken we er een succesvolle actie van.

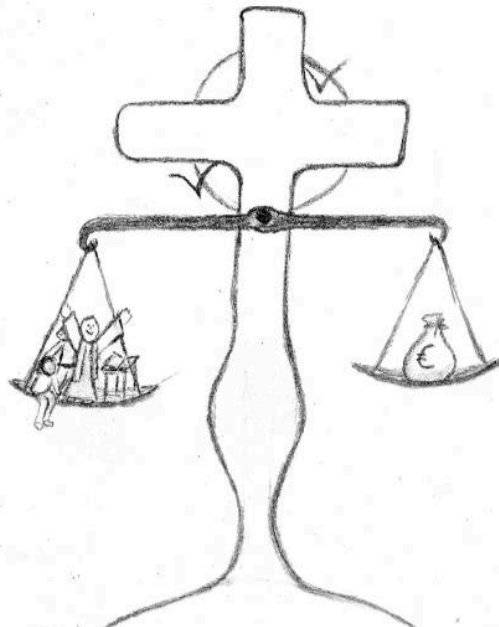
Doet u mee? Bel of mail Corine Noordzij (06-27246722 / noordzijc@gmail.com).

Lopers die afgelopen jaren meededen, hoeven zich niet aan te melden.

Zij worden komende tijd gevraagd of zij in 2025 weer mee willen doen.

Mede dankzij de vele kerkbalanslopers blijven de inkomsten aardig op peil. Vorig jaar ruim € 65.000, dit jaar – ondanks het overlijden van enkele grote gevers – is alweer ruim € 62.000 toegezegd.

En... de giftenaftrek voor particulieren blijft in 2025 bestaan!

Kerkdiensten

In november dienst in De Nieuwe Stad

Zondag 3 november

DNS 9.30 uur ds. Wielie Elhorst
O: Hanna Fokkens D: Hilda Karsijns

Zondag 10 november

Dienst van Schrift en Tafel
DNS 9.30 uur ds. André Wingelaar
O: Jan Kok D: Wolter Koolstra

Zondag 17 november

DNS 9.30 uur ds. Wielie Elhorst
O: Rita Conijnenberg D: Henk Konings

Zondag 24 november

DNS 9.30 uur ds. Marjolein den Dulk
O: Osei Bonsu D: Rommert Tjeerdsma
mmv cantorij De Nieuwe Stad olv Wil Martijn

In december dienst in De Drie Stromen

Zondag 1 december

Eerste advent
Solidaridadzondag met RK
DDS 11.15 uur ds. Rosaliene Israël
O: Mieke van Reenen D: Wolter Koolstra

Zondag 8 december

Dienst van Schrift en Tafel
DDS 9.30 uur ds. Wielie Elhorst
O: Rita Conijnenberg D: Henk Konings

Zondag 15 december

DDS 9.30 uur ds. Wielie Elhorst
O: Osei Bonsu D: Rommert Tjeerdsma

Zondag 22 december

DDS 9.30 uur ds. Otto Sondorp
O: Rita Conijnenberg D: Wolter Koolstra

Dinsdag 24 december

DNS 19.00 uur ELG
O: Mieke van Reenen
DDS 19.00 uur ds. Wielie Elhorst
O: Jannetta Bos D: Henk Konings

Woensdag 25 december

Kerstmorgen
DDS 9.30 uur Martine van Garderen
O: Hanna Fokkens D: Rommert Tjeerdsma
mmv cantorij olv Wil Martijn

Zondag 29 december

DDS 9.30 uur ds. Anne Marijke Spijkerboer
O: Jan Kok D: Wolter Koolstra

Dinsdag 31 december

Avondgebed Oudjaar
DNS 19.00 uur door gemeenteleden
O: Jannetta Bos D: Wolter Koolstra

(dienstmedewerkers: O=ouderling, D=diaken)

Overige diensten

AMC, Stiltecentrum, om de veertien dagen

3 november: pastor Alfons Bartholomé
17 november: ds. Hugo Vlug
1 december: ds. Hantie Kotzé
15 december: pastor Alfons Bartholomé
25 december (Kerstmorgen): ds. Hugo Vlug

Eben Haëzer, Wisseloord 369,
elke laatste zondag van de maand 14:30 uur
24 november: Marjolein den Dulk
25 december (Kerst): Bart Niek van de Zedde
en Wim Vreeken

*De dienstfiets die Wielie kreeg
bij zijn intrede.*

Agenda

Elke maandag t/m vrijdag:

10.00 DNS open huis DNS

November 2024

2	19.00	Avond voor alle zielen	DNS
3	15.00	Herdenking omgekomen vluchtelingen aan Europese grenzen, p.16 Mozes en Aäronsker	
4	13.00	Computerinloop	DDS
	18.00	Eetgroep DNS, pag. 10	DNS
	19.30	Moderamen	DNS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
5	10.30	Bijbelkring	DDS
6	10.00	Rommelmarkt	DDS
7	10.15	Religieuze Beleving, p.8	DNS
11	13.00	Computerinloop	DDS
	14.00	Samen creatief	DDS
	18.00	Eetgroep DNS	DNS
	19.30	Cantorij DNS	DNS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
13	10.00	Rommelmarkt	DDS
	19.30	Kerkenraad	DNS
15	14.00	Kinder-sportdag, p.6	DDS
14	09.30	De Kring, pag. 10	DNS
16	10.00	Kerst-Kunst-markt, p.11	DDS
18	13.00	Computerinloop	DDS
	18.00	Eetgroep DNS	DNS
	19.30	Cantorij DNS	DNS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
19	10.30	Bijbelkring	DDS
	19.30	Diac. en Pastoraat	DDS
20	10.00	Rommelmarkt	DDS

25	11.00	Tafelgesprekken	DNS
	13.00	Computerinloop	DDS
	14.00	Samen creatief	DDS
	18.00	Eetgroep DNS	DNS
	19.30	Cantorij DNS	DNS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
27	10.00	Rommelmarkt	DDS
	20.00	Film, pag. 19	DNS

December 2024

2	13.00	Computerinloop	DDS
	18.00	Eetgroep DNS	DNS
	19.30	Moderamen	DDS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
3	10.30	Bijbelkring	DDS
4	10.00	Rommelmarkt	DDS
9	13.00	Computerinloop	DDS
	14.00	Samen creatief	DDS
	18.00	Eetgroep DNS	DNS
	19.30	Cantorij DNS	DNS
	19.45	Cantorij DDS	DDS
11	10.00	Rommelmarkt	DDS
	19.30	Kerkenraad	DDS
12	09.30	De Kring	DNS

Activiteit in beeld

Tijdens de oogstdienst op 13 oktober, werden er weer houdbare levensmiddelen ingezameld voor het Jeannette Noëlhuis, Stap Verder en De Nieuwe Stad Open Huis.

Gegevens Protestantse Gemeente te Amsterdam Zuidoost

Protestantse Gemeente Zuid Oost (PGZO)

Postbus 12102, 1100 AC Amsterdam
NL82RAB00373740743 tnv PGZO te Amsterdam

Scriba scriba@pgzo.nl

Website www.pgzo.nl

De PGZO is een ANBI-instelling

Kerkcentrum **De Drie Stromen** (020) 697 55 50

Renswoudestraat 75

1106 BJ Amsterdam-Zuidoost

Kerkcentrum **De Nieuwe Stad** (020) 690 1458

Luthulplein 11, 1103 TR Amsterdam-Zuidoost

Diaconaal Oecumenisch Centrum Stap Verder

Hoogoord 187A, 1102 CJ tel. 020-8457566

www.stapverder.org NL 59 TRIO 0390507687

erikafeenstra@stapverder.org

Open: maandag t/m vrijdag 9:00-17:00

Sociaal-pastoraal spreekuur

maandag 11:00-14:00 vrijdag 10:00-14:00

Juridisch spreekuur:

Tweede woensdag van de maand 14:00-16:00

Waar is de Zorgbus deze week:

<https://doktersvandewereld.org/need-help/>

Gegevens voor de agenda agenda@pgzo.nl

Pastoraat

Kerkelijk werker Martine van Garderen
vanguarderenmartine@gmail.com 06 5268 4431

Ouderling pastoraat Rita Conijnenberg
riconij@planet.nl (020)6962395

Diaconaat: Diaken Johan Schuurung
[schuurungjohan@gmail.com](mailto:schuuringjohan@gmail.com) 06300 887 29

Postbus 12102, 1100 AC Amsterdam

NL07RAB00373709404

De diaconie is een ANBI-instelling

Predikant: ds. Wielie Elhorst predikant@pgzo.nl
aanwezig: maandagmiddag in De Nieuwe Stad,
woensdagochtend in De Drie Stromen

Veilige Kerk. Vertrouwenspersonen:

Hannie Kraan 06-38909170

hanniekraan@kracoconsult.com

Pieter Verstoep 06 570 304 68

pieter.verstoep@gmail.com

www.protestantsamsterdam.nl/veilige-kerk

Nieuwsbrief ontvangen: mail naar
communicatie@pgzo.nl

(ook voor reacties en plaatsen van
berichten **in de nieuwsbrief**)

Colofon

Voor complimenten en klachten over de bezorging,
of wanneer het kerkblad ongewenst
bij u in de bus valt:

- ▶ Pieter Glaser, Mijndenhof 164,
(020) 697 7792 pcglaser@planet.nl

Redactie:

- ▶ Frank Odinot ▶ Rosemarie Venema
- ▶ Jan Kok ▶ Hanna Fokkens
- ▶ Margreet Ton ▶ Wolter Koolstra (Agenda)

Redactieadres: redactie@pgzo.nl

Layout

- ▶ Frank Odinot, Rosemarie Venema

Druk

- ▶ dezaligezalm.nl

Betaling:

Uw vrijwillige bijdrage kan worden
overgemaakt op bankrekening
NL60RABO0373740751

t.n.v. Kerkblad PGZO, Amsterdam Zuidoost
S.v.p. naam en adres vermelden.

Kindernieuws

Op
zondag
13 oktober
vierden we
de oogstdienst.
Zoals elk jaar maakten
we een bladerenslinger,
toen we de slinger na
de dienst wilden
weg brengen
ontstond er
spontaan
een soort
ereboog
van
bladeren!